

враховуючи інтереси інших людей та необхідність взаємодіяти з ними, досягаючи власних інтересів. Головна стратегія – примус, однак на відміну від меліоративного типу він не владний, а емоційний (демонстрація негативних емоцій у відповідь на невиконання).

Цікавим, на нашу думку, було б з'ясування каузальних зв'язків між соціальною поведінкою й оцінкою власного соціального функціонування, а також можливості підвищення переживання суб'єктивного соціального благополуччя через розвиток певних навичок соціальної поведінки.

Література

1. Духновский С.В. Диагностика межличностных отношений. Психологический практикум / С.В. Духновский . – СПб.: Речь, 2009. – 141 с.
2. Данильченко Т.В. Питальник «Суб'єктивне соціальне благополуччя»: методологічне обґрунтування і процедура розробки / Т.В.Данильченко // East European Scientific Journal. – 2015. – №3(4). – С.20-29.
3. Хломов Д.Н. Руководство по оценке уровня развития социального поведения старшеклассников / Д.Н. Хломов, С.А. Баклушинский, О.Ю. Казьмина. – М.: Центр социологии образования РАО, 1993. – 147 с.

Дем'янчук Юлія

*асистент кафедри соціальної та
практичної психології ЖДУ*

Швець Юлія

студентка 3 курсу

*соціально-психологічного
факультету*

ОСОБЛИВОСТІ «ОБРАЗУ СІМ'Ї» У СВІДОМОСТІ ЮНАКІВ З НЕПОВНИХ СІМЕЙ

Сьогодні кожна четверта дитина виховується в неповній сім'ї. Все більшого розповсюдження набуває неповна материнська сім'я, а розлучення стає атрибутом шлюбу. У структурі та функціонуванні сім'ї як соціального інституту все частіше спостерігаються зміни. Все обумовлено тим, що зміни, які зараз відбуваються у життєдіяльності сім'ї, тісно пов'язані зі змінами й перетвореннями у суспільстві, частиною якого вона є. Тому дослідження «образу сім'ї» у свідомості юнаків з неповних сімей є досить актуальною темою.

Одним із завдань юнацького віку завжди було підготовкою до створення сім'ї та вступу у шлюбні стосунки. Сучасна тенденція до збільшення розлучень призводить до спотворення образу сім'ї у

підростаючого покоління. Дівчата та хлопці позбавлені прикладу батьківської сім'ї, як еталону для формування власних сімейних постулатів.

Вперше поняття «образ сім'ї» було введено Т.М.Мішиною, як своєрідної сімейної самосвідомості, важливою функцією якої є регуляція поведінки сім'ї на основі узгодження позицій окремих її членів [1]. Е. Г. Ейдеміллер зазначав, що поняття «образ сім'ї» є тотожним з поняття «сімейний міф» і представляє собою сімейну самосвідомість [2].

Дослідження «образу сім'ї» у свідомості юнаків з неповних сімей проводилося у декілька етапів. По-перше, визначався «образ матері» у свідомості юнаків. По-друге, вивчався «образ батька». По-третє, реконструювався «образ сім'ї» на основі асоціативного експерименту.

За результатами дослідження, нами було виділено основні конструкти, які характеризують «образу матері» юнаків з неповних сімей. Найвагомішими характеристиками виявилися: любляча – 12%; добра, розуміюча – 11%; ніжна – 9%; турботлива – 8%; що в свою чергу створюють образ матері-піклувальниці (див. Рис.1). Найменших показників набрав конструкт – «щаслива» (5%), що власне дозволяє зробити висновок, що жінка відчуває себе щасливою поруч з коханим чоловіком.

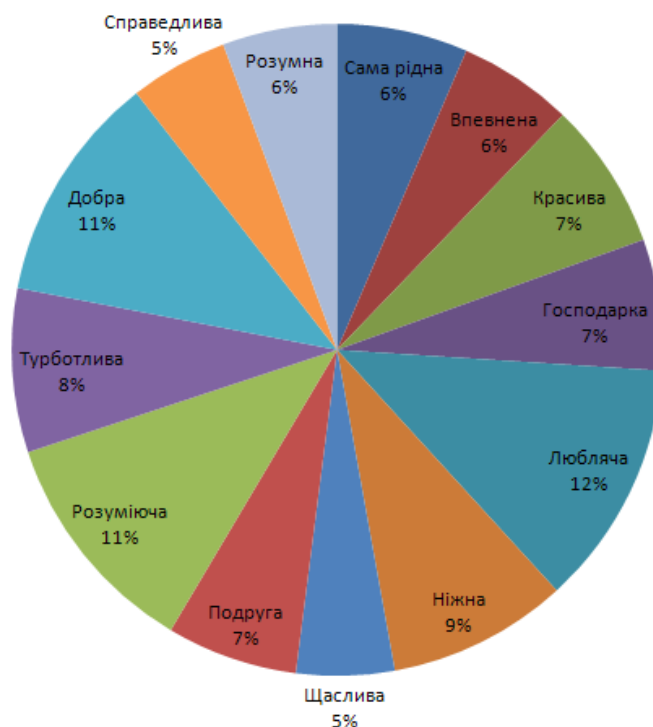


Рис. 1 «Образ матері» у свідомості юнаків з неповних сімей

Отже, матір у свідомості юнаків з неповних сімей здатна зрозуміти і пробачити в будь-якій ситуації, вміє дати правильну пораду і при цьому поважати особистий вибір юнака, є другом свого сина і проявляє безмежну любов. Це свідчить про значущу роль

матері в житті юнака.

«Образ батька» у свідомості юнаків з неповних сімей представлений люблячим – 10%, мужнім та надійним – 9%, таким, що виховує дітей – 8%, що представляє образ ідеального батька (див. Рис.2). Найменш виражені вимогливість і здатність до покарання одночасно з терплячістю, розум та позиція годувальника (по 5 %).

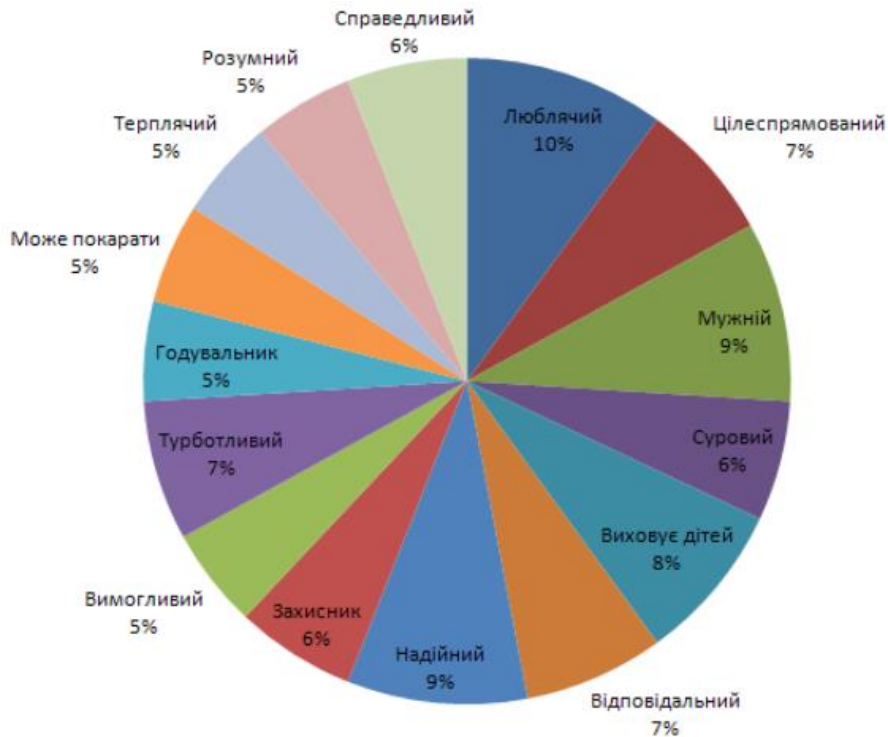


Рис. 2 «Образ батька» у свідомості юнаків з неповних сімей

Аналіз результатів за критерієм семантичної близькості батька, дозволив зробити висновок, що юнаки представляють батька як здатного любити, бути надійним та мужнім в будь-якій ситуації та активно включені у процес виховання. Це свідчить про значну роль батька у свідомості юнаків, який відіграє важливу роль у сім'ї і процесі виховання дітей.

Під час дослідження було визначено, що для юнаків з неповних сімей «образу сім'ї» визначається підтримкою (19%) і нестабільністю (7%). Сім'я виступає як осередком тепла, взаємовідповідальності і допомоги, любові та доброзичливості (див. Рис.3).

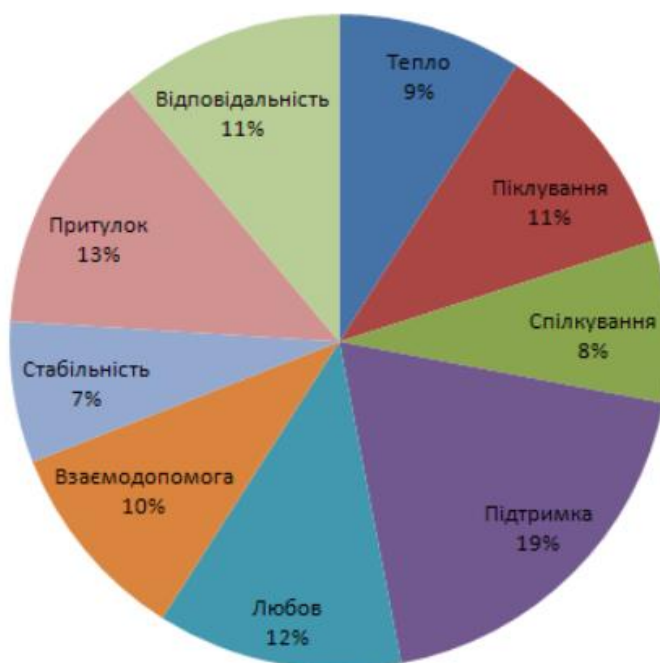


Рис. 3 «Образ батька» у свідомості юнаків з неповних сімей

Тому загальний «образ сім'ї», який складається з «образу мами» та «образу батька» має позитивний характер (див. табл.1).

Таблиця 1

Особливості «образу сім'ї»
у свідомості юнаків з неповних сімей

Сімейні конструкти	Характеристика конструкта
Образ мами	Юнаки уявляють матір, як берегиню домашнього затишку та наділяють її позитивними характеристиками – добра, щедра, господиня, турботлива, розуміюча, красива, друг для свого сина.
Образ батька	Батька виступає для юнаків рішучим, суворим чоловіком, але в той же час розуміючий, добрий та шляхетний.
Образ сім'ї	Для юнаків важливо, щоб у сім'ї було тепло, затишок, взаємна відповідальність, стабільність та щоб сім'я була як притулок, щоб в будь-який момент було де сховатись.

Отже, юнаки з неповних сімей вважають, що «образ сім'я» характеризується затишком, теплим колом спілкування, підтримкою та піклування один про одного з боку господині, люблячої мами та мужнього чоловіка, який є годувальником.

Література

1. Мишина, Т.М. Исследование семьи в клинике и коррекция семейных отношений / Т.М. Мишина // Методы психодиагностики и коррекции в клинике / под ред. М.М. Кабанова, А.Е. Личко, В. М. Смирнова. – Л.: Медицина. – 1983. – 310 с.
2. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. 4-е изд. – СПб.: питер, 2008. – 672 с.

Затворнюк О.М.

старший викладач кафедри

практичної психології

Національного педагогічного

університету ім.

М.П.Драгоманова

ЩОДЕННИК РЕФЛЕКСІЇ СТУДЕНТА-ПСИХОЛОГА В АСПЕКТІ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ

Актуальність акмеологічного підходу до навчання студентів - майбутніх психологів обумовлена потребою сучасного соціуму в підвищенні професіоналізму спеціалістів у галузі психології та оволодіння конструктивними вміннями (цілепокладання, прогнозування, планування, оцінювання та рефлексії).

Акмеологія як наука, що займається вивченням процесів досягнення вершин професійної майстерності, закономірностей самопізнання, самоорганізації, самоконтролю, самовдосконалення, самокорекції, саморегуляції та інших «самостей» особистості. Практичною метою акмеології являється можливість пояснити людині яким чином можливо рухатись далі коли ціль, котра була поставлена на певному етапі життя вже досягнута, тут ми і спостерігаємо зв'язок акмеології, педагогіки та психології. Методологічним фундаментом особистісно-орієнтованого професійного навчання є побудова власних інтересів, потреб і установок, усвідомлення своїх здібностей і можливостей, достоїнств і недоліків.

Дослідженням акмеології в контексті професійної діяльності займались вчені К. О. Абульханова-Славська, Б. Г. Ананьєв, Л. Анциферової, В. П. Бранський, О. О. Бодальов, А. О. Деркач, В. В. Ільїн, Є. О. Климова, Н. В. Кузьміна, М. О. Рибніков, С. Рубінштейн, К. І. Степанова, М. М. Обозов, С. Д. Пожарський та інші дослідники.

В.Вакуленко визначає акмеологічний підхід, як базисне узагальнююче поняття акмеології, що акумулює сукупність принципів, методів, прийомів, засобів організації й побудови теоретичної й практичної діяльності, орієнтованих на прогноз